

Mail Dimonis

Núm. 142 - TARDOR 2021 - 2 € EL NÚMERO - ABONAMENT: 10 € L'ANY

ISSN 1760-1398

Ermessenda

USAP!

La Lluïsa

Tribu

DOMS DE CALOR

El **canvi climàtic** sembla que s'està accelerant. Temperatures extremes en regions habitualment temperades: **Canadà, Califòrnia i Andalusia**. Més de 50°C en dies seguits que han provocat aquest estiu enormes incendis i també la mort de centenars d'habitants.

+ Amplia la notícia a l'InfoK: <http://scur.cat/B4DE08>

TURISTES DE L'ESPAI

El milionari anglès Richard Branson va fer el 1r viatge turístic a l'espai amb altres 3 persones. El vol, en una nau anomenada **Spaceship 2**, ha durat 1 hora a **100 km d'altura de la Terra**. Cada plaça costa **200 000 € !!!** i ja se poden reservar per l'any vinent. Corre que s'acaben!

+ Amplia la notícia amb el **Telenotícies de TV3**: <https://ja.cat/91poJ>

PRESIDENTES DE NOU

Les presidentes de la **Regió** i del **Departament** han estat reelegides al mes de juny passat per un nou període de 6 anys. El Consell departamental, que governa **Catalunya Nord**, se compon de 17 conselleres i 17 consellers.

ràdio @rrels

+ Amplia la notícia amb **Ràdio Arrels** <https://tuit.cat/9azim>

Estrenem col·laboració amb la revista

PETIT SÀPIENS

La revista mensual **Petit Sàpiens** és pensada per als joves lectors i lectores amb reportatges il·lustrats sobre personatges i fets històrics. **Mil Dimonis** inicia una nova col·laboració per presentar alguns articles. Trapeu més informació al web:

www.petitsapiens.cat

El nou CD de **LA BRESSOLA**

Les Escoles **La Bressola** han editat el primer disc de músiques urbanes per a la mainada. El duet de Mataró **The Tyets**, ha adaptat els poemes del llibre **Animalari** (Cruïlla, 2007) d'**Enric Larreula**. La nostra revista col·labora en la distribució i vos anima a descobrir lletres i cançons també a la xarxa:

Entra a **YouTube** + cerca-hi: **animalari urbà** + canta i balla!

Mil Dimonis és una publicació de l'**APLEC** (Associació per a l'ensenyament del català) - RC 491986659

Informacions i abonaments:

04 68 66 22 11
APLEC, Universitat de Perpinyà,
Casa dels Països Catalans, P1
66860 Perpinyà
aplec@aplec.cat - www.aplec.cat
mildimonis@aplec.cat
Preu de l'abonament a l'any:
Catalunya Nord i Estat francès: 10€
Resta de Països Catalans: 20€

Amb el suport de:

Director de la publicació:
Alà Baylac Ferrer.

Redactora en cap:
Míriam Almarcha París.

Comissió editorial:
M. Valls, M. Almarcha, A. Baylac,
P. Narach, Í. Obiol, M. Majoral.

Paginació:
Martí Majoral.

Il·lustració de la portada:
Susanna Campillo

Impremta:
Encre Verte, 66000 Perpinyà

Difusió:
Routage Catalan: 04 68 92 88 00
rc.contact@routagecatalan.com

Tiratge:
7.800 exemplars
Trimestral en català.

ELS PETS

PER QUÈ FAN PUDOR ?

Els gasos són produïts per la **fermentació*** dels aliments per culpa de bacteris dins l'intestí gros, on acaba el que després de la digestió no ha estat aprofitat pel cos i serà expulsat anant al vàter.

*putrefacció = se podreixen

Un dels components dels gasos que tenim a la panxa és el sofre. És el responsable de la pudor dels nostres pets. Contenen altres gasos com el metà que és **inodor*** i que és responsable del forat a la capa d'ozó que accelera el reescalfament climàtic !

*que no fa olor

TOTS FEM PETS !

Els esportistes i també els superherois i les superheroïnes !

PER QUÈ FEM PETS ?

Els gasos se formen quan ens empassem aire al mateix temps que el menjar o també per la natura d'alguns aliments. S'acumulen en forma de petites bombolles dins l'estómac i els budells.

Aquests gasos s'evacuen pels pulmons via la sang, per la boca (**rots**) i per l'anus: **els pets**

PER QUÈ FAN SOROLL ?

Perquè els gasos surten de cop per l'**esfínter*** de l'anus. Igual que per imitar un pet expulsades aire entre els llavis.

*múscul en forma d'anell

QUANTS PETS FEM CADA DIA ?

En podem evacuar una vintena cada dia. Però tothom no té els mateixos bacteris als intestins i per això alguns produeixen més gasos... més o menys pudents !

Sabies que hi ha un famós grup de rock català que porta el nom de **Els Pets** ?
Endevina com se deien les noies que ballaven amb ells ?

Escolta i balla la cançó Bon dia, d'Els Pets

Sinònims de pets:
llufes, ventositats, flatulència, gasos...
Les llufes són pets silenciosos.

Al web de TV3 a la carta hi podeu veure la minisèrie **Ermessenda**, que novel·la la vida de la comtessa.

ELS COMTATS EN TEMPS D'ERMESSEDA

Després de dos segles que els comtats catalans havien estat súbdits dels reis francs, a partir de l'any 988 **van esdevenir independents**. Al mapa hi podeu veure l'evolució de la frontera amb els musulmans entre els anys de govern del marit d'Ermessenda (línia gruixuda de color granat) i els del seu besnét (línia de color verd). La línia negra marca els límits actuals de Catalunya Sud, Andorra i Catalunya Nord.

EL PINYOL DE CATALUNYA

La principal casa comtal era el Casal de Barcelona, encapçalat pels **descendants de Guifré el Pilós**. Governaven els comtats de Barcelona, Girona i Osona, que també incloïa el de Manresa (al mapa, amb color vermellós). Tots els altres nobles de vegades n'eren amics... i de vegades no tant!

POSA'T A PROVA!
Respon el qüestionari on-line de PETIT SÀPIENS

ERMESSEDA

La dona més poderosa de la nostra història

Us imagineu una dona que mana molt, moltíssim, en un món d'homes, en plena edat mitjana? Envoltada de guerrers poderosos i de nobles cobdiciosos, la comtessa Ermessenda de Carcassona va regir durant tres generacions el Casal de Barcelona. Va ser una dona molt decidida, que va mostrar una gran capacitat per a governar i que no es va deixar trepitjar mai per ningú.

Ermessenda era filla d'un poderós noble occità, el comte de Carcassona. En aquell temps, les famílies nobles casaven els infants amb qui més convenia per fer créixer el seu poder polític. Per això de ben joveneta la van casar amb **Ramon Borrell**, que era **comte de Barcelona, Girona i Osona**. Era l'any 991, una època difícil i perillosa, però apassionant. Ermessenda va participar en el govern dels comtats i va acompanyar sempre el seu marit, a reunions, consells, consagracions de monestirs... O a batalles! Enmig de tanta feina, la comtessa va tenir dos fills i una filla.

TERRA DE FRONTERA

En aquell temps, els sarraïns ocupaven prop de la meitat del que avui és Catalunya. Ho podeu veure al mapa. L'amenaça militar del califat islàmic d'al-Andalus era constant. L'any 1010, el comte va aplegar **9.000 guerrers** i es va dirigir cap a Còrdova, la capital dels musulmans. Va guanyar la batalla, va saquejar la ciutat i va aconseguir un gran botí que els va fer molt rics.

L'HORA D'ERMESSEDA

Als comtats catalans tothom sabia que Ermessenda era una dona intel·ligent i decidida, però la seva veritable vàlua es va veure el 1017. Aquell any va morir el seu marit en un atac musulmà. Com que l'hereu, Berenguer Ramon, encara era menor d'edat, la seva mare Ermessenda es va cuidar de **governar en nom seu**. La missió no era fàcil perquè els nobles sovint es revoltaven. Malgrat tot, la comtessa es va saber voltar d'una colla de consellers eficients com l'abat Oliba, bisbe de Vic, i va trobar-hi el gust de manar.

Tant, que al final el seu fill es va enfadar perquè no volia compartir el poder. La baralla es va acabar quan van repartir-se els dominis: **Berenguer Ramon** es va quedar els comtats de Barcelona i Osona, i Ermessenda el de Girona. L'any 1035 va morir Berenguer Ramon, amb els seus hereus encara menors. Llavors, Ermessenda, a quasi seixanta anys, va tornar a governar-ho tot !

Els catalans del

**SEM
TORNAT**

Samarreta oficial d'escalfament
pels partits a casa

Samarreta oficial
pels partits a domicili

Samarreta oficial
pels partits a casa

JUGAIRE

1 Pilar esquerre	9 Mig de melé
2 Taloner	10 Mig d'obertura
3 Pilar dret	11 Tresquarts ala esquerra
4 Segona línia esquerra	12 Primer centre
5 Segona línia dret	13 Segon centre
6 Tercera línia ala esquerra	14 Tresquarts ala dret
7 Tercera línia ala dret	15 Arrier
8 Tercera línia clau	

L'Estadi actual de l'USAP
és creat el 1979 a Perpinyà.
Té capacitat per a
14.500 espectadors.

rugbi @rrels

Sabies que pots escoltar els
partits de l'USAP en CATALÀ
a Ràdio Arrels ?

Giral era capità
de l'USAP.
A 19 anys morí
a la 1a Guerra Mundial.

Top 14

Només 14 clubs competeixen
en la 1a divisió

capità
P.
durant la
mundial.

1902 : creació de la
Unió Esportiva Arlequins de Perpinyà
7 cops campions de França
1 cop campions d'Europa
1 himne : "L'estaca", de Lluís Llach
1 cançó : "Els hi fotrem", de Jordi Barre

Expulsió del
jugaire durant 10
minuts

Expulsió
definitiva del
jugaire

Lèxic :

Àrbitre (dirigeix el partit), **Assaig** (posar la pilota a terra rere la línia de marca : 5 punts), **Cop de peu** (xut), **Descans** (repòs a la mitja part), **Endavant** (falta : no se pot passar la pilota endavant !), **Falta** (acció prohibida), **Melé** (els jugadors s'empenyen per agafar la pilota després d'una falta d'endavant), **Pals** (si la pilota passa entremig se marquen punts), **Partit** (matx), **Placatge** (fer caure l'adversari), **Targeta groga i vermella**.

Amb la Lluisa

Eri segura d'haver deixat el meu telèfon aquí.

Veiam... on el puc haver deixat...

El trapi pas enlloc. És pas possible això!

Anna, que m'has agafat el telèfon?

I bé no.

Papaaaaa!

M'has tornat a amagar el telèfon!

El traparàs en un indret que és ben teu. El mateix que t'ajuda a créixer.

En tinc una fart d'aqueixos enigmes, i a més fa pas riure. Té... m'estimi més llegir.

Ooh, li has tornat a amagar, ets pitjor que un mainatge.

Ja veuràs, el traparà pas mai. De totes maneres he guanyat : ara llegeix i creix.

Bip bip !
Nou missatge !

BONA REENTRADA A TOTS

La galeria de les estrelles Mil Dimonis

PARTICIPA!

En Mathéo de la maternal d'Illa

En Joris, d'Argelers, amb la seua mare

L'Enoha de la Bressola del Vernet

Mil Dimonis a l'escola de Palaldà

Mil Dimonis a l'escola d'Illa

El repte Mil Dimonis: enxampa el teu avi o la teua àvia llegint aqueixa revista, fes-li una foto i comparteix-la etiquetant-nos a les xarxes

[mil_dimonis](#)

[revista:mildimonis](#)

[mildimonis](#)

Cerca les 5 cues amagades per tota la revista

Només una d'aqueixes ombres és la meua. La veus?

1

2

3

4

5

6

9

EL MOT AMAGAT

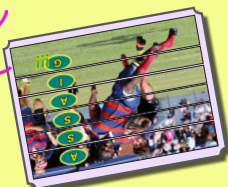
Aqueixa fotografia ha estat retallada. Prova d'endreçar-ne els trossos i traparàs el mot que toca cridar

Ajuda'm a trapar les 7 diferències

SOLUCIONS:

Racones de Catalunya Nord

Saps identificar
aqueix indret ?

Pista: pel seu nom
podríem pensar que el
castell és pas gaire vell

El racó proposat en la
revista anterior eri...

... les cabanes de
pescaires de l'estany de
Canet i Sant Nazari

Il·lustracions daniel dp.arts

Descobreix
aqueix tresor de natura
i història !

Pots enviar-nos la teua resposta i
qualsevol idea que vulguis compartir a:
mildimonis@aplec.cat

El laberint del Drac Avorrit

Arriba fins al **drac**... mes apolit!
Abans d'entrar a la seua cova has d'agafar
el **llibre**, la **rosa** i la **pilota** per poder jugar amb ell...
Si hi arribes sense aqueixes tres coses se t'enfadarà !

